

VÝROČNÍ ZPRÁVA

NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ

ROK 2016

FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUC

1.

Zaměstnanecké pracovní poměry v roce 2016

Touto cestou chceme poděkovat všem, kteří službu nemocničních kaplanů ve FNOL podporují, především Arcibiskupství olomouckému, zástupcům managementu FNOL, vedením klinik a oddělení, všem zaměstnancům, ale také všem dárcům, kteří věnují ze svých prostředků, schopností a času to, co na první pohled není nikde vidět. Děkujeme také všem pacientům i jejich rodinám za důvěru i za to, že k nim můžeme přicházet a odcházíme vnitřně obohaceni. Děkujeme také našim blízkým, kteří s námi nesou obtíže kaplanské služby a provází nás modlitbou. Děkujeme Bohu, že nás do této služby povolal a dává nám k ní sílu a své dary, abychom mohli rozdávat dál.

Nemocniční kaplani

V Olomouci 5. 2. 2017

Po celý rok 2016 působilo ve Fakultní nemocnici Olomouc (dále FNOL) osm nemocničních kaplanů: ThLic. Mgr. Jana Nováková, Ph.D.; Mgr. Jana Březinová; ThLic. PhDr. Marta Hošťálková, Th.D., Ph.D.; Mgr. Marie Maňáková, M.A.; Mgr. Dominik Opatrný, Th.D.; Vítězslav Vurst, B.Th. a nově Mgr. Jaroslav Křivánek a Mgr. Marie Maxmiliána Poláková, v souhrnu na 2,45 úvazku.

FNOL poskytla pro kaplany celkem 1,3 úvazku. K tomu se přidává Dohoda o pracovní činnosti (do 50 hodin za měsíc) pro jednoho z kaplanů. Arcibiskupství olomoucké (dále AO) se podílelo 1,15 úvazkem.

Šest kaplanů má pověření ke službě od Římskokatolické církve, po jednom od Církve Československé husitské a od Církve adventistů sedmého dne.

2.

Poskytování klinické pastorační péče ve FN Olomouc v roce 2016

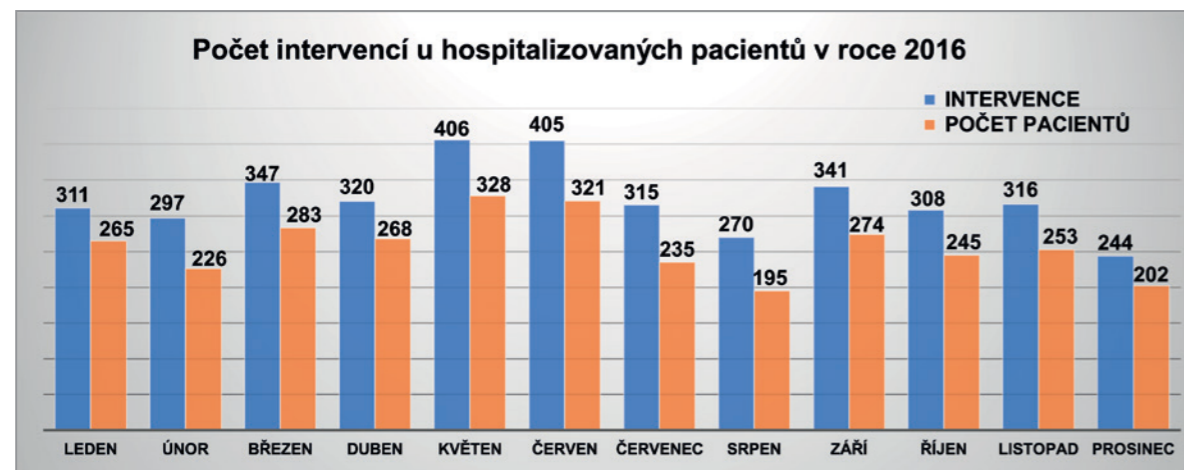
Poskytování klinické pastorační péče (dále KPP) probíhá na základě žádostí pacientů, příp. jejich příbuzných nebo zdravotníků. Služba nemocničních kaplanů by měla být aktivně nabízena na jednotlivých odděleních již při přijetí k hospitalizaci. Na jednotlivých klinikách, na pokojích i v ambulancích a čekárnách jsou umístěny informační letáky (Informace pro pacienty; Fm-L009-003-POKYN-023), jak vyplývá z Metodického pokynu (č. MP-L004-02; 3. vydání 27. 1. 2017). Nemocniční kaplani jsou kontaktováni prostřednictvím mobilního telefonu (733 789 731), hrazeným AO, případně emailu (kaplani.fnol@seznam.cz). Kontaktní osoba z řad nemocničních kaplanů měla také k dispozici mobilní telefon (733 614 575), hrazený FNOL.

Systematické poskytování KPP péče – tedy pravidelné návštěvy klinik a oddělení s aktivní nabídkou péče pacientům probíhá na Oddělení geriatry (Poláková, Maňáková), na 1. interní klinice (Březinová, Hošťálková, Křivánek, Opatrný) a 2. interní klinice (Maňáková), na Psychiatrické klinice (Březinová), na Oddělení urgentního příjmu (Vurst), na Klinice plicních nemocí a tuberkulózy (Nováková), na Oddělení rehabilitace (Vurst), nově v průběhu roku 2016 také na 1. chirurgické klinice (Hošťálková, Křivánek) a na Onkologické klinice (Hošťálková).

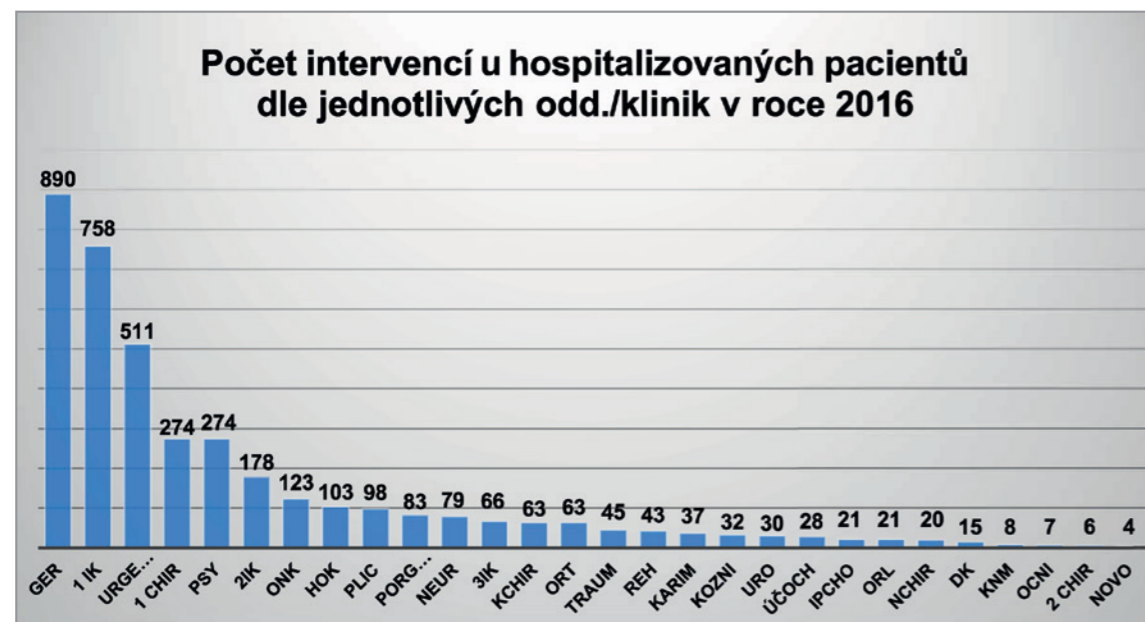
Nemocniční kaplani v roce 2016 poskytli celkem 3880 intervencí (3811 v roce 2015) u 3095 hospitalizovaných pacientů (2607 v roce 2015). Jednou intervencí se rozumí setkání v rozsahu 5–30 minut.

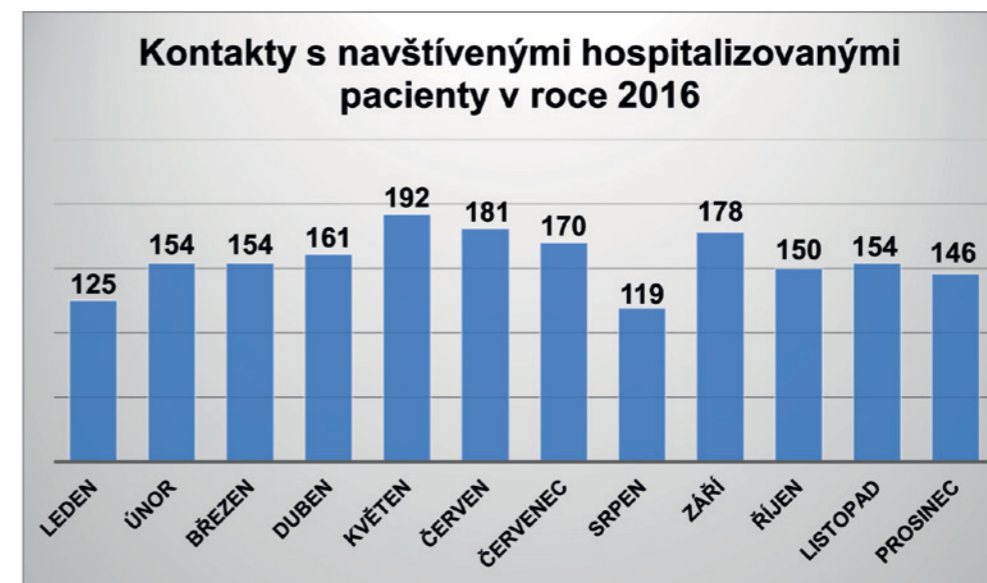
Někteří pacienti jsou navštíveni pouze jednou, někteří opakovaně (většinou na stejném oddělení, někdy na různých odděleních, podle toho, jak jsou mezi odděleními pacienti překládáni), někteří jsou opakovaně hospitalizováni a přejí si být doprovázeni.

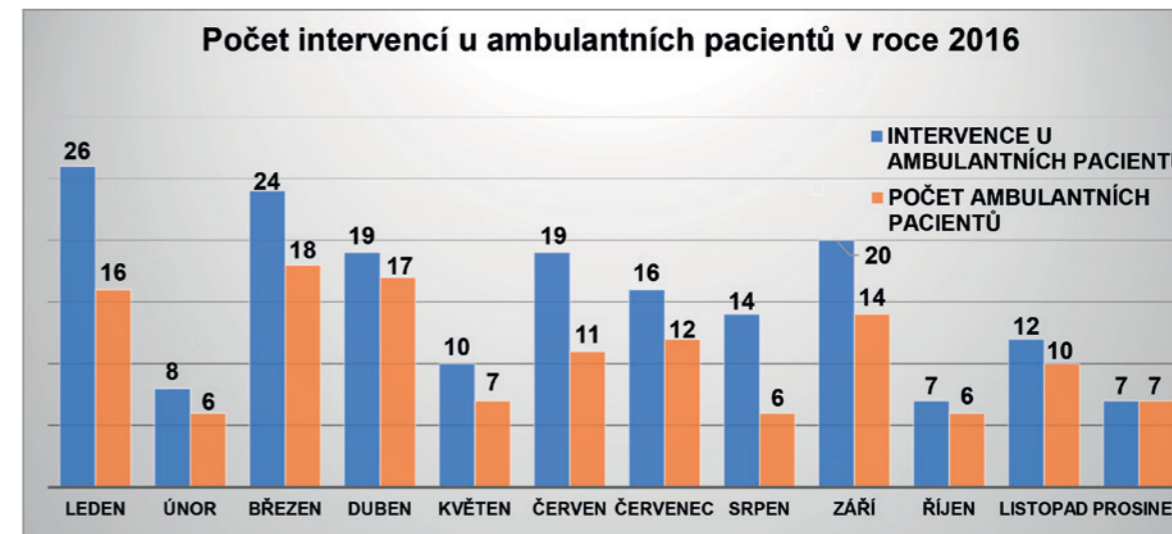
Intervence se uskutečnily celkem na 28 klinikách/odděleních.

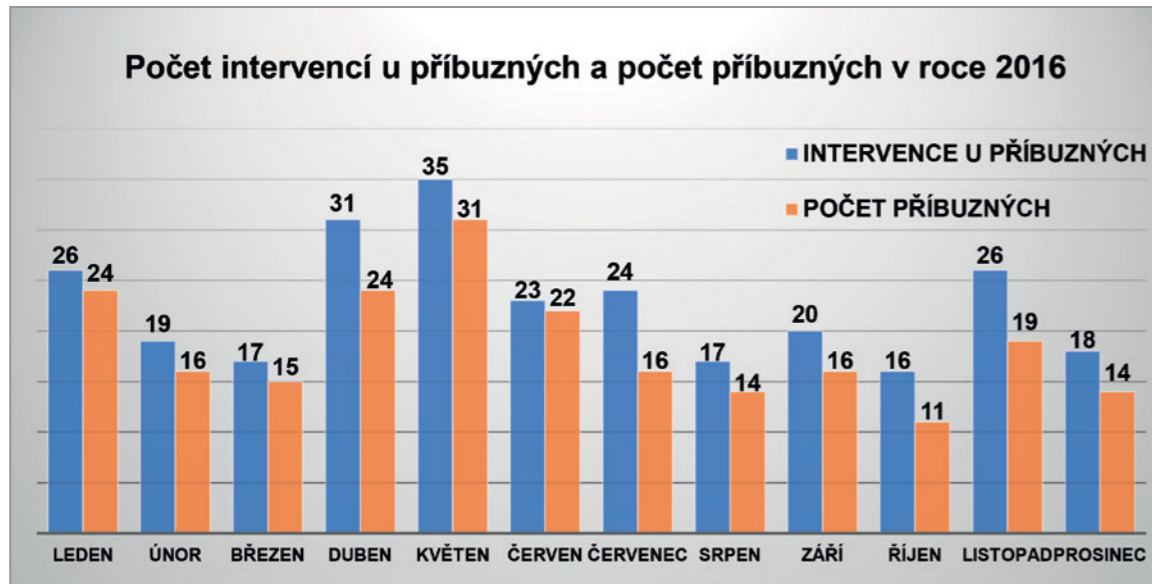
Dále se na systematicky navštěvovaných klinikách/odděleních u hospitalizovaných pacientů uskutečnilo 1884 kontaktů (2598 v roce 2015), tedy krátkých rozhovorů do 5 minut.

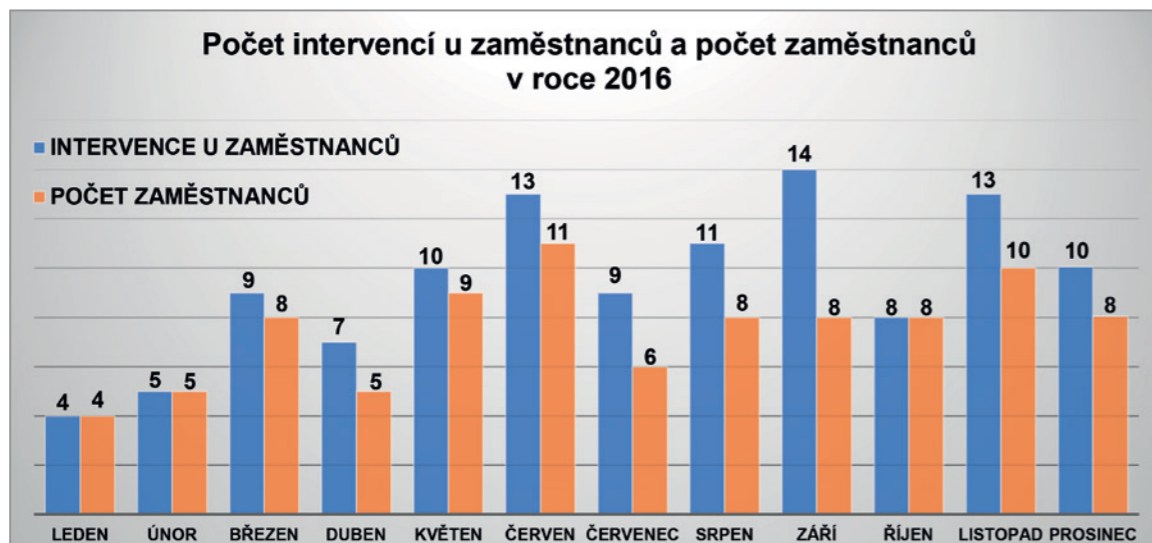
Na žádost 130 ambulantních pacientů se uskutečnilo 182 intervencí.

270 intervencí nemocniční kaplani poskytli 224 příbuzným pacientů.

90 zaměstnancům (76 v roce 2015) bylo nemocničními kaplany poskytnuto 113 intervencí (106 v roce 2015).

Dále bylo poskytnuto 58 intervencí po telefonu 54 osobám.

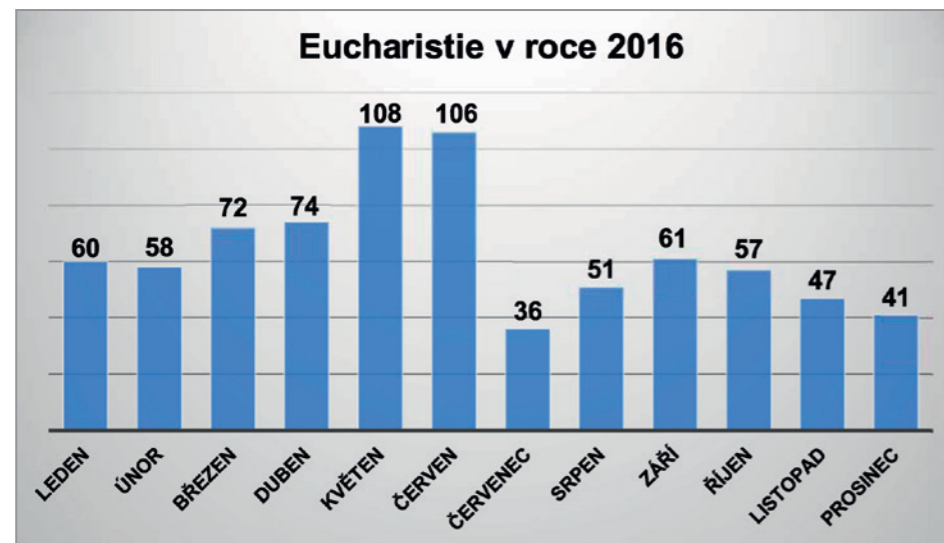

Na žádost pacientů či jejich příbuzných nemocniční kaplani zprostředkovali 133x návštěvu katolického kněze (128x v roce 2015), 1x kněze církve pravoslavné (2x v roce 2015) a 3x kazatele církve československé husitské (vůbec v roce 2015). Někteří nemocní si přitom návštěvu kněze zajišťovali sami (většinou z domovské farnosti).

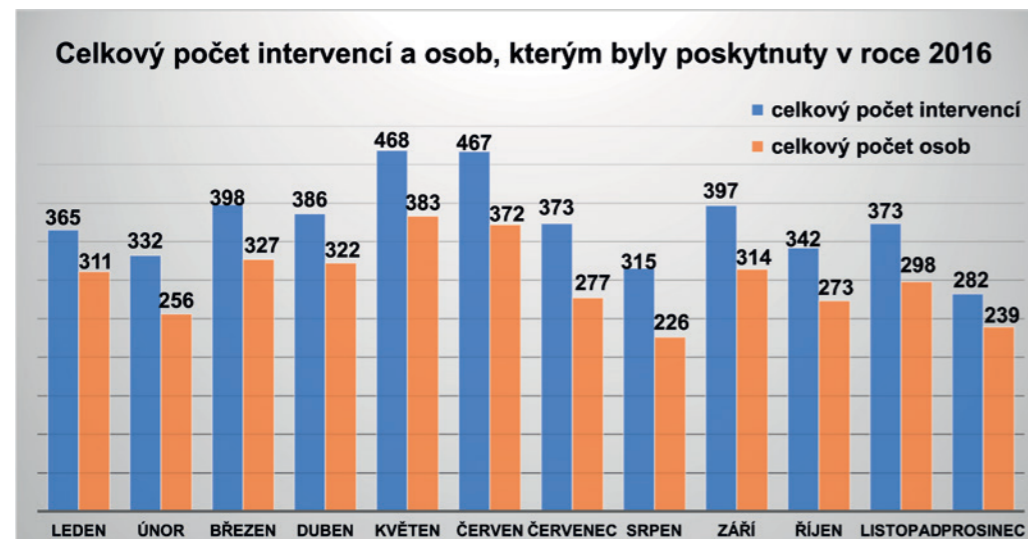

Katoličtí nemocniční kaplani pověřeni k této službě podali 771x eucharistii (458x v roce 2015) – převážně pacientům hospitalizovaným, méně často pak i pacientům ambulantním.

V souhrnu bylo všem 3598 hospitalizovaným i ambulantním pacientům, příbuzným pacientů a zaměstnancům FNOL poskytnuto 4498 intervencí (4826 v roce 2015).

3.

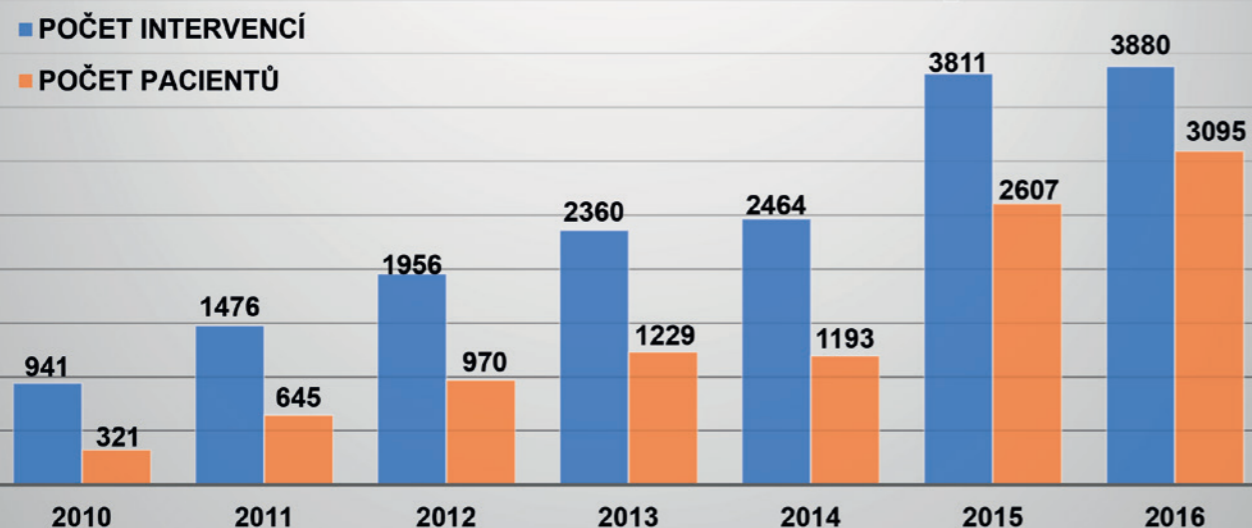
Srovnání poskytování klinické pastorační péče v roce 2016 s předchozími lety

Za dobu působení nemocničních kaplanů ve FNOL od 1. 1. 2010 došlo k mnoha zásadním změnám. Zatímco v roce 2010 byla služba nemocničního kaplana nabízena pouze na zavolání, postupem času došlo k rozšíření působnosti (viz samostatné výroční zprávy za uplynulá období).

V roce 2010 ve FNOL působil jeden až tři kaplani celkem na 1,0–2,05 úvazku. Navštívili celkem 321 pacientů a poskytli 941 intervencí. Tři kaplani na 2,05 úvazku vykonali v roce 2011 již 1476 intervencí u 645

pacientů, v roce 2012 u 970 pacientů celkem 1956 intervencí, v roce 2013 u 1229 pacientů vykonali celkem 2360 intervencí, v roce 2014 poskytli kaplani na 1,9–2,55 úvazku u 1193 pacientů 2464 intervencí a v roce 2015 na 2,45 úvazku poskytli u 2607 pacientů 3811 intervencí.

Srovnání počtu intervencí u pacientů a počet navštívených pacientů v letech 2010 - 2016

4.

Poradna HOŘEC

Poradna HOŘEC vstoupila do druhého roku existence. Jedná se přitom o první poradnu (nejen) pro pozůstalé spadající pod nemocnici v ČR. Zdarma poskytuje pastorační poradenství, psychosociální podporu a doprovázení v prožívání obtížných situací souvisejících s nemocí nebo ztrátou blízkého.

Podporu nemocniční kaplani zajišťují většinou u lůžka pacientů, případně u jejich příbuzných na jednotlivých klinikách/odděleních, tedy ne vždy v ideálním prostředí adekvátním situaci. Příjemné a intimní poskytující prostředí Poradny je proto v mnoha případech velkou výhodou.

Z osmi nemocničních kaplanů jsou čtyři certifikovanými poradci pro pozůstalé (Mgr. Jana Březinová; ThLic. PhDr. Marta Hošťálková, Th.D., Ph.D.; ThLic. Mgr. Jana Nováková, Ph.D.; Vítězslav Vurst, B.Th.). Odbornou garantkou Poradny Hořec je PhDr. et Mgr. Naděžda Špatenková, Ph.D., MBA, psycholožka a socioložka, průkopnice poradenství pro pozůstalé v ČR.

Poradna je určena nejen pro pacienty a jejich příbuzné, kteří jsou/byli ve FNOL hospitalizováni, ale i pro ambulantní pacienty a také pro kohokoliv, kdo o nabízené poradenství projeví zájem.

Poradci jsou pravidelně přítomni v pondělí a čtvrtky od 10.00 do 11.30, ve středu od 15.00 do 17.00. Setkání s poradcem je možné předem domluvit i na jiné dny a hodiny emailem (poradna.horec@gmail.com) či na telefonním čísle nemocničních kaplanů (733 789 731). Informace o Poradně je možné čerpat také na www.poradna-horec.cz, případně na facebookovém profilu.

Poradci pro pozůstalé se věnovali 44 klientům – pozůstalým v 87 intervencích. Kromě toho psychosociální podporu a pastorační péči poskytli dalším 9 osobám v 11 intervencích. Tyto intervence jsou započítány v celkovém přehledu intervencí výše.

5.

Přehled dalších aktivit nemocničních kaplanů ve FN Olomouc v roce 2016

Nemocniční kaplani kromě návštěv pacientů na lůžkových odděleních, v ambulancích, rozhovorů s příbuznými pacientů, péče o klienty Poradny Hořec, rozhovorů se zaměstnanci nemocnice, telefonátů s pacienty, bývalými pacienty, příbuznými, duchovními, osobních konzultací a telefonátů k poskytování pastorační péče s dalšími nemocničními kaplany atd. sami realizovali či účastnili se (jednotlivě či v různém počtu) celé řady dalších aktivit, ať již pravidelných či jednorázových, např.:

- **Žehnání IPCHO (4. 1.)**
- **U příležitosti XXIV. Světového dne nemocných olomoucký arcibiskup Jan Graubner zavítal do FNOL, setkal se se zástupci managementu a navštívil nemocné na Oddělení plicních nemocí a tuberkulózy. (11. 2.)**
- **II. ročník modlitebního setkání – VOŠ Caritas (15. 3.)**

- *Bohoslužba u příležitosti svátku sv. Lukáše za lékaře a zdravotníky (20. 10.)*
- *„Vzpomínat s láskou“. U příležitosti Památky zemřelých se uskutečnilo pietní shromáždění u nemocniční kaple, které připravili nemocniční kaplani. (2. 11.)*
- *Žehnání KARIM (16. 12.)*
- *Žehnání IPCHO a PSY 32B (23. 12.)*
- *pravidelné porady nemocničních kaplanů*
- *supervize s PhDr. et Mgr. Naděždou Špatenkovou, Ph.D., MBA pro nemocniční kaplany a poradce pro pozůstalé (díky podpoře AO)*
- *povinná školení*
- *kaplani – katolíci – setkávání nemocničních kaplanů Arcidiecéze olomoucké (5x ročně)*
- *péče o kapli ve FNOL (zahrnující např. výzdobu kaple dle liturgického roku, aktualizaci nástěnky u kaple); pravidelně vždy v úterý od 15.00 do 16.00 je v kapli přítomen nemocniční kaplan – připravený k rozhovoru*
- *rozhovory a konzultace se studenty VŠ a VOŠ ohledně jejich závěrečných prací (souvisejících s doprovázením pozůstalých či nemocničním kaplanstvím)*
- *koordinace čtení bible studentů LF na oddělení geriatric v letním semestru (ve spolupráci s vedením GER a Dobrovolnickým centrem)*
- *účast při procesu řešení problematiky nakládání s těly mrtvě narozených dětí ve FNOL – účast na*

schůzce PORGYN k problematice, zjišťování možností realizace přes Poradnu Hořec, domluva a zajištění podepsání rámcové smlouvy mezi FNOL a pohřební službou o bezplatném zpopelnění; dále bude realizováno přes Sociální oddělení

- *prezentace nemocničních kaplanů v rámci vstupního školení nových zaměstnanců FNOL – nově od září (J. Nováková, V. Vurst)*
- *domluva, zahájení a realizace na ONK pravidelných „Debat o chronické zátěži“ pro personál (V. Vurst, J. Nováková)*

PRAXE VE FNOL

12. – 29. 2. 2016

- Bc. Zuzana KOTILOVÁ – studentka CMTF UP, obor CHASOP
- Lucie JOUROVÁ – studentka VOŠ Dorkas

7. – 11. 11. 2016

studenti kurzu Nemocniční kaplan na Evangelické teologické fakultě UK v Praze (garant V. Vurst)

- Henrieta ZEJDOVÁ
- Josef KOMOSNÝ
- Roman JONCZY
- Jana Františka MAJERČÍKOVÁ

J. BŘEZINOVÁ

V. jarní republikové setkání nemocničních kaplanů na téma *Duch a duše, shody a napětí. Psychoterapie nebo zpověď?* Uzdravování duše a ducha (4 hod.), konané 9. 5. v Brně, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v ČR a Biskupstvím brněnským.

XII. formačně vzdělávací setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) (16 hod.), konané ve dnech 2. 10. – 5. 10. ve Stojanově na Velehradě, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v České republice pod záštitou Rady pro zdravotnictví České biskupské konference a ve spolupráci s Arcibiskupstvím olomouckým.

6.

Další vzdělávání nemocničních kaplanů

kurzy, semináře,
účast na konferencích atd.

Seminář *Jak doprovázet děti při setkání se smrtí* (8 hod.) pořádaný „Ke kořenům“ v Olomouci (12. 11.)

M. HOŠŤÁLKOVÁ

Webináře Centra paliativní péče (po 2 hod.):

20. 5. *Ukončování paliativní protinádorové léčby*
Přednášející: MUDr. Ondřej Sláma, PhD.

25. 5. *Komplikované truchlení*
Přednášející: PhDr. Martin Loučka, PhD.

20. 9. *Setkání porodu a smrti* – pietní zacházení s dětmi zemřelými před narozením
Přednášející: Ing. Jana Vališová

25. 10. *Budoucnost dětské paliativní péče v ČR*
Přednášející: prim. MUDr. Mahulena Mojžíšová, MUDr. Lucie Hrdličková

V. jarní republikové setkání nemocničních kaplanů na téma Duch a duše, shody a napětí. Psychoterapie nebo zpověď? Uzdravování duše a ducha (4 hod.), konané 9. 5. v Brně, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v ČR a Biskupstvím brněnským.

Kurz Hospice – umění doprovázet (5 hod.), pořádaný Oblastní charitou Rajhrad v květnu
Přednášející: MUDr. Marie Svatošová

XII. formačně vzdělávací setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) (16 hod.), konané ve dnech 2. 10. – 5. 10. ve Stojanově na Velehradě, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v České republice pod záštitou Rady pro zdravotnictví České biskupské konference a ve spolupráci s Arcibiskupstvím olomouckým

J. KŘIVÁNEK

5. konference o nemocničním kaplanství na téma Role nemocničního kaplana a psychosomatická medicína, konaná 16. 6. v Praze, pořádaná Asociací nemocničních kaplanů

J. NOVÁKOVÁ

Webináře Centra paliativní péče (po 2 hod.):

20. 1. *Ukončování paliativní protinádorové léčby*
Přednášející: MUDr. Ondřej Sláma, PhD.
23. 2. *Neuropaliativní péče*
Přednášející: Jana Zárubová

22. 3. *Kdy dialýza není v pacientově nejlepším zájmu?*
Přednášející: MUDr. Barbora Szonovská

25. 5. *Komplikované truchlení*
Přednášející: PhDr. Martin Loučka, PhD.

22. 6. *Komplexní péče o pacienty s amyotrofickou laterální sklerózou*
Přednášející: MUDr. Lucia Baránková PhD., Mgr. Eva Baborová

20. 7. *Specifika dobrovolnické práce a její koordinace v mobilním hospici*
Přednášející: Mgr. Juliana Bindasová

25. 8. *Sexualita onkologicky nemocných*
Přednášející: MUDr. Taťána Šrámková, CSc.

20. 9. *Setkání porodu a smrti – pietní zacházení s dětmi zemřelými před narozením*
Přednášející: Ing. Jana Vališová

25. 10. *Budoucnost dětské paliativní péče v ČR*
Přednášející: prim. MUDr. Mahulena Mojžíšová, MUDr. Lucie Hrdličková

15. 11. *Časné plánování péče u pacientů s demencí*
Přednášející: Doc. MUDr. Robert Rusina, PhD.

14. 12. *Historie a současné fungování společnosti Chevra Kadiša*
Přednášející: Chaim Kočí

V. jarní republikové setkání nemocničních kaplanů na téma Duch a duše, shody a napětí. Psychoterapie nebo zpověď? Uzdravování duše a ducha (4 hod.), konané 9. 5. v Brně, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v ČR a Biskupstvím brněnským

5. konference o nemocničním kaplanství na téma Role nemocničního kaplana a psychosomatická medicína, konaná 16. 6. v Praze, pořádaná Asociací nemocničních kaplanů

XII. formačně vzdělávací setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) (16 hod.), konané ve dnech 2. 10. – 5. 10. ve Stojanově na Velehradě, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v České republice pod záštitou Rady pro zdravotnictví České biskupské konference a ve spolupráci s Arcibiskupstvím olomouckým

M. MAŇÁKOVÁ

XII. formačně vzdělávací setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) (16 hod.), konané ve dnech 2. 10. – 5. 10. ve Stojanově na Velehradě, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v České republice pod záštitou Rady pro zdravotnictví České biskupské konference a ve spolupráci s Arcibiskupstvím olomouckým

D. OPATRŇÝ

XII. formačně vzdělávací setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) (16 hod.), konané ve dnech 2. 10. – 5. 10. ve Stojanově na Velehradě, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v České republice pod záštitou Rady pro zdravotnictví České biskupské konference a ve spolupráci s Arcibiskupstvím olomouckým

M. POLÁKOVÁ

Webináře Centra paliativní péče (po 2 hod.):

20. 1. *Ukončování paliativní protinádorové léčby*
Přednášející: MUDr. Ondřej Sláma, PhD.

25. 5. *Komplikované truchlení*
Přednášející: PhDr. Martin Loučka, PhD.

V. jarní republikové setkání nemocničních kaplanů na téma Duch a duše, shody a napětí. Psychoterapie nebo zpověď? Uzdravování duše a ducha (4 hod.), konané 9. 5. v Brně, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v ČR a Biskupstvím brněnským

Kurz Úvod do problematiky péče o pozůstalé (lektor: PhDr. Naděžda Špatenková, PhD.) konaný 21. - 22. 5. ve Valašském Meziříčí (EVIS)

Konference mezinárodního dne boje proti drogám (6 hod.) pořádaný Oblastní Charitou Kroměříž (23. 6.)

XII. formačně vzdělávací setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) (16 hod.), konané ve dnech 2. 10. – 5. 10. ve Stojanově na Velehradě, pořádané Katolickou asociací nemocničních kaplanů v České republice pod záštitou Rady pro zdravotnictví České biskupské konference a ve spolupráci s Arcibiskupstvím olomouckým

V. VURST

Konference Psychosomatická medicína - Všechny cesty vedou k člověku konaná ve Šternberku (25. 2.)

Konference Olomoucké dny urgentní medicíny ve dnech 12. - 13. 5.

Webinář Centra paliativní péče (2 hod.) *Komplikované truchlení* (25. 5.)
Přednášející: PhDr. Martin Loučka, PhD.

5. konference o nemocničním kaplanství na téma Role nemocničního kaplana a psychosomatická medicína, konaná 16. 6. v Praze, pořádaná Asociací nemocničních kaplanů

IX. Pracovní konference SPIS pod názvem *Hranice peer a intervenční péče* konaná v Hrubé Vodě (16. – 18. 10.)

Konference *Civilisté ve válce – ztráty, uzdravení a zkušenost pomáhajících*, pořádal Rafael Institut, Praha (21. – 23. 10.)

cvičení *Autobus ve FNOL* (9. 11.)

M. HOŠŤÁLKOVÁ

Publikovaný příspěvek ve sborníku:

Poskytování poradenství pro pozůstalé ve Fakultní nemocnici Olomouc. In KUDLOVÁ, P. (ed.) *Rodiina – zdraví nemoc*. 2. vyd. [CD ROM]. Recenzovaný sborník příspěvků ze stejnojmenné mezinárodní konference, pořádané Ústavem aplikovaných společenských věd Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultou zdravotnictva Katolické univerzity v Ružomberku, Krakowskou Akademií Andrzeja Frycza Modrzewskiego a Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, která se konala na FHS UTB ve Zlíně dne 13. 10. 2016, s. 46–50. ISBN 987-80-7454-615-0.

Publikovaná recenze:

ŠPATENKOVÁ, N. et al. *O posledních věcech člověka. Vybrané kapitoly z thanatologie*. 1. vyd. Praha: Galén, 2014. 315 s. ISBN 978-80-7492-138-4. In *Sociální práce*, 2016, č. 2, s. 77–79. ISSN 1213-6204.

Aktivní účast na konferencích:

Poskytování poradenství pro pozůstalé ve Fakultní nemocnici Olomouc na vědecké konferenci s mezinárodní účastí *Výzvy současného sociálního poradenství*, pořádané Katedrou sociální práce Ústavu sociálních věd Pedagogické fakulty Katolické univerzity v Ružomberku, která se konala na PdF KU v Ružomberku dne 6. 6.

7.

Publikační a přednášková činnost nemocničních kaplanů

Poskytování poradenství pro pozůstalé ve Fakultní nemocnici Olomouc na **8. ročníku česko-slovenské konference paliativní medicíny**, pořádané Českou společností paliativní medicíny České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, která se konala v Brně ve dnech 22. 9. – 23. 9.

Poskytování poradenství pro pozůstalé ve Fakultní nemocnici Olomouc na **6. ročníku mezinárodní konference Rodina – zdraví – nemoc**, pořádané Ústavem aplikovaných společenských věd Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultou zdravotnictva Katolické univerzity v Ružomberku, Krakowskou Akademií Andrzeja Frycza Modrzewskiego a Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, která se konala na FHS UTB ve Zlíně dne 13. 10.

Zapojení dobrovolníků v pastorační péči ve zdravotnictví a sociálních službách: služba seniorů seniorům na konferenci **Dobrovolnictví a mezigenerační vztahy**, pořádané Klubem UNESCO v Kroměříži a HESTIA – Centrem dobrovolnictví v Praze, která se konala v Kroměříži dne 15. 11.

Výuka:

- Klinická etika na LF UP v Olomouci
- Duchovní péče ve zdravotnictví na VOŠ Dorkas v Olomouci

Organizace a podílení se na lektorování kurzu **Dobrovolník v pastorační péči ve zdravotnictví** (22 hod.), který proběhl v Olomouci a ve Zlíně, účast 96 osob.

J. NOVÁKOVÁ

Přednášky:

Poradna Hořec a nemocniční kaplani pro 1. ročník oboru diplomovaná všeobecná sestra, VOŠ zdravotnická E. Pöttiga, uskutečňena ve FNOL 17. 2.

Základy religionistiky na kurzu **Dobrovolník v pastorační péči ve zdravotnictví**

- Zlín, 12. 3. (2 hodiny)
- Olomouc, 19. 3. (2 hodiny)

Úvod do liturgiky na kurzu **Dobrovolník v pastorační péči ve zdravotnictví**

- Zlín, 12. 3. (2 hodiny)
- Olomouc, 19. 3. (2 hodiny)

Spirituální potřeby a jejich identifikace u klientů Charity pro sociální pracovníky Charity Zábřeh, 24. 5.

Beseda (aktivní účast):

O životě, smrti, důstojném umírání a pohřebních rituálech, beseda pro veřejnost, Divadlo hudby Olomouc, 26. 2.

D. OPATRNÝ

Základy křesťanské etiky na kurzu **Dobrovolník v pastorační péči ve zdravotnictví**

- Zlín, 12. 3. (2 hodiny)
- Olomouc, 19. 3. (2 hodiny)

V. VURST

Beseda se studenty VOŠ Caritas o nemocničním kaplanství a o provázení (8. 3.)

Přednáška Umírání a doprovázení na semináři HOK ve FNOL (23. 6.)

Prezentace nemocničního kaplanství v nemocnici Šternberk (16. 9.)

8.

Další přednášková a propagační činnost

související s Poradnou HOŘEC

Referování o činnosti na setkání členů Asociace poradců pro pozůstalé v Brně 2. 4. (J. Březinová, J. Nováková)

Ph.D. et PhDr. Mgr. NADĚŽDA ŠPATENKOVÁ, Ph.D., MBA

(odborná garantka Poradny HOŘEC)

Aktivní vystoupení – propagace poradny:

- na konferenci Nové perspektivy následné péče v Moravském Berouně (27. 9.) (téma: Empatie a komunikace jako nedílná součást péče)
- na konferenci Národní rady zdravotně postižených ČR o paliativní péči v Ostravě (30. 9.)
- na XII. formačně vzdělávacím setkání nemocničních kaplanů na téma Poslední věci člověka (vybrané kapitoly z thanatologie) na Velehradě (4. 10.)
- na konferenci Asociace poskytovatelů hospicové a paliativní péče v Praze, palác Charitas, Karlovo náměstí (13. 10.) – také příspěvek ve sborníku (aktuálně v publikačním procesu)
- na konferenci Psychologické aspekty pomáhání v Ostravě (Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě), příspěvek Poradce pro pozůstalé: Nové pomáhající povolání (9. 11.)
- na XVI. regionální konferenci sociálních pracovníků ve zdravotnictví. Organizace: Sociálně zdravotní oddělení FN Brno ve spolupráci s AESCULAP akademií (16. 11., Fakultní nemocnice Brno)

Přednáška pro veřejnost a propagace poradny – O umírání, smrti a truchlení (26. 10., Polička)

FAKULTNÍ NEMOCNICE®
OLOMOUC